

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-05-28 Nr. (1.5) MT-355

DĖL VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO PAKEITIMŲ PROJEKTŲ

Teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo Nr. I-657 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1629 ir dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo Nr. I-657 21, 22⁵ ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1645“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kancelerio 2018 m. balandžio 19 d. rezoliucija Nr. S-1277, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. balandžio 18 d. sprendimo Nr. SV-S-675 1.1 ir 1.3 papunkčius. Šiuo sprendimu Lietuvos Respublikos Vyriausybės paprašyta pateikti išvadas dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo Nr. I-657 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1629 ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo Nr. I-657 21, 22⁵ ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1645 (toliau – Įstatymų projektai).

Nutarimo projektu teikiamos Vyriausybės išvados dėl Įstatymų projektų buvo svarstytos Tarpinstituciniame pasitarime 2018 m. gegužės 22 d. Nutarimo projektas patikslintas, įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. gegužės 14 d. išvadą Nr. 1-222, be kita ko, sujungiant atskiras Vyriausybės išvadas į vieną nutarimo projektą.

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymų projektams dėl Nutarimų projektuose nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliktas.

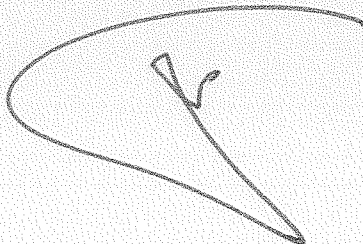
Nutarimo projektui į teisės sistemą įtraukti kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados rengėju.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamentas (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993, el. paštas jolita.sinkeviciute@tm.lt, tiesioginis rengėjas – departamento patarėjas Algis Baležentis, tel. 266 2927, el. paštas algis.balezentis@tm.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ GYNIMO ĮSTATYMO
NR. I-657 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1629
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ GYNIMO ĮSTATYMO
NR. I-657 21, 22⁵ IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1645**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. balandžio 18 d. sprendimo Nr. SV-S-675 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1 ir 1.3 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo Nr. I-657 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1629 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1629) dėl šių priežasčių:

1.1. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kokius dokumentus privalo pateikti vartotojas, kreipdamasis į vartojimo ginčus nagrinėjančią instituciją, o šio straipsnio 4 dalyje – kas turi būti nurodyta prašyme nagrinėti vartojimo ginčą. Jeigu vartotojo kreipimasis neatitinka šio straipsnio 3 ir (ar) 4 dalyse nustatytų reikalavimų, t. y. vartotojas nepateikia dokumentų arba nenurodo reikalingos informacijos, vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija tam tikrais atvejais neturi galimybių nustatyti, ar yra šio įstatymo 23³ straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės – atsisakymo nagrinėti ginčą pagrindai. Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1629 siūlomas teisinis reguliavimas iš esmės įpareigotų vartojimo ginčus nagrinėjančias institucijas, sprendžiant dėl šio įstatymo 23³ straipsnio 1 dalies 1–6 ir 8 punktuose nurodytų aplinkybių „numatymo“, priimti informacija nepagrįstus ir galimai neobjektyvius sprendimus.

1.2. Vadovaujantis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23³ straipsniu, vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti vartojimo ginčą, jeigu iš vartotojo kreipimosi turinio galima nustatyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes, nors vartotojo kreipimasis ir turi formalių trūkumų. Kitaip tariant, tokiu atveju nėra nustatomas terminas trūkumams pašalinti, tačiau jeigu iš pateikto vartotojo kreipimosi turinio vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija negali nustatyti, ar egzistuoja Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23³

straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, terminas trūkumams pašalinti nustatomas. Taigi, Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1629 siūlomas teisinis reguliavimas iš esmės būtų perteklinis.

1.3. Vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra yra alternatyvi ginčų sprendimo procedūra. Ji leidžia nesikreipiant į teismą veiksmingai spręsti vartojimo ginčus – iš vartojimo sutarčių kilusius vartotojo ir pardavėjo ar paslaugų teikėjo nesutarimus dėl fakto ir (ar) teisės klausimų, taigi ši procedūra turi teismo nagrinėjimo elementų. Vartojimo ginčus sprendžiant teisme civilinio proceso tvarka taip pat taikomas procesinių dokumentų trūkumų šalinimo institutas, o pašalinus trūkumus teismas gali atsisakyti priimti ieškinį ar pareiškimą palikti nenagrinėtą.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo Nr. I-657 21, 22⁵ ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1645 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1645) dėl šių priežasčių:

2.1. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas vartotojui, manančiam, kad pardavėjas ar paslaugų teikėjas pažeidė jo teises ar teisėtus interesus, susijusius su vartojimo sutartimi, pirmiausia raštu kreiptis į pardavėją ar paslaugų teikėją ir nurodyti savo reikalavimus, apima Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1645 aiškinamajame rašte nurodytą komunikaciją elektroniniais ryšiais. Jeigu šio reikalavimo dėl vartotojo kreipimosi raštu formos būtų atsisakyta, vartotojui kiltų sunkumų, nes jam tektų pareiga įrodyti, kad jis kreipėsi į pardavėją ar paslaugų teikėją (įrodyti kreipimosi faktą) ir nurodė savo reikalavimus (ginčo dalyką).

2.2. Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1645 siūlomas termino, per kurį pardavėjas ir paslaugų teikėjas turi pareigą išnagrinėti vartotojo kreipimąsi, sutrumpinimas iki 5 darbo dienų yra neproporcingas. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą viešojo administravimo subjektai turi išnagrinėti skundus per 20 darbo dienų nuo administracinės procedūros pradžios. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 142 straipsnyje nustatytas ne trumpesnis kaip 14 dienų ir ne ilgesnis kaip 30 dienų terminas atsiliepimui į ieškinį pateikti. Be to, toks termino sutrumpinimas iš esmės nekeičia vartotojo galimybių ginti savo teises ne teismo tvarka, nes vartotojas turi teisę kreiptis į vartojimo ginčus nagrinėjančią instituciją ne vėliau negu per vienus metus nuo kreipimosi į pardavėją ar paslaugų teikėją.

2.3. Vartotojo kreipimosi nagrinėjimas ir pardavėjo ar paslaugų teikėjo atsakymo pateikimas vartotojui pagal Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 21 straipsnio 2 dalį nėra administracinė procedūra ir administracinis sprendimas, todėl teismui neskundžiami. Vartotojas, manantis, kad pardavėjo ar paslaugų teikėjo atsakymas į jo kreipimąsi yra nepagrįstas, turi teisę kreiptis į vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektą arba į teismą, kad būtų apgintos pažeistos ar ginčijamos jo teisės arba teisėti interesai. Jeigu pardavėjai ir paslaugų teikėjai būtų įpareigoti pateikti vartotojams ne tik informaciją apie kompetentingą vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektą, bet ir detalią informaciją apie vartotojų teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tvarką, būtų neproporcingai padidinta administracinė našta ūkio subjektams. Be to, pagal Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymą visi Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti fiziniai asmenys turi teisę gauti pirminę

teisinę pagalbą. Pirminė teisinė pagalba apima ir patarimus dėl ginčo sprendimo ne teismo tvarka, todėl vartotojai reikalingą informaciją apie teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tvarką gali gauti pasinaudodami valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistema.

2.4. Nepagrįstas vartojimo ginčo išnagrinėjimo termino sutrumpinimas gali neigiamai paveikti ginčo nagrinėjimo kokybę, be to, tai prieštarautų vartotojų interesams ir jų teisėtiems lūkesčiams. Vartojimo ginčo nagrinėjimo pratęsimo terminas turi sudaryti sąlygas išnagrinėti praktikoje pasitaikančius sudėtingus vartojimo ginčus (pavyzdžiui, kai ginčas susijęs su ilgos trukmės laikotarpiu, reikia atlikti sudėtingus aritmetinius skaičiavimus, nustatyti faktines aplinkybes ir jų pokyčius, gauti kitų kompetentingų institucijų išvadas, reikalingas ginčui išspręsti). Vartojimo ginčo išnagrinėjimo maksimalus terminas taikomas nagrinėjant ne tik vidaus, bet ir tarptautinius vartojimo ginčus, kurių nagrinėjimas trunka dar ilgiau. Taigi, Vartotojų teisių apsaugos įstatyme nustatyti vartojimo ginčo nagrinėjimo ir vartojimo ginčo nagrinėjimo pratęsimo terminai yra pagrįsti, atitinka Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. gegužės 21 d. direktyvos 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (OL 2013 L 165, p. 63), nustatytus terminus ir užtikrina tinkamą vartotojų interesų apsaugą. Sutrumpinus vartojimo ginčų nagrinėjimo terminus ir siekiant užtikrinti realų Įstatymo projektu Nr. XIIIP-1645 siūlomų nuostatų įgyvendinimą, reikėtų papildomų finansinių ir žmogiškųjų išteklių vartojimo ginčus nagrinėjančioms institucijoms, nes šiuo metu šių ginčų nagrinėjimas užtrunka ilgiau: Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos duomenimis, 2017 metais vidutinė ginčo nagrinėjimo trukmė šioje tarnyboje buvo 56 dienos. Lietuvos banko duomenimis, 2017 metais vidutinė ginčų nagrinėjimo trukmė Lietuvos banke buvo 74 kalendorinės dienos.

2.5. Vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo – kiekviena vartojimo ginčo šalis, įskaitant vartotoją, privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu. Nepateikus sutarties, dėl kurios kyla vartojimo ginčas, vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija neturėtų galimybių tinkamai išnagrinėti ginčą ir priimti sprendimą.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Teisės sistemos departamento
Teisės sistemos vystymo skyriaus
vyriausioji specialistė

Aukšė Rubešienė

2018-05-25

Teisinių institucijų
departamento direktorė

Jolita Sinkevičiūtė

2018-05-25

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

2018 0525